

Ders Konusu

Torosların Jeolojisi

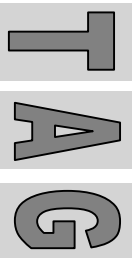
JEM 404 Türkiye Jeolojisi

Prof.Dr.

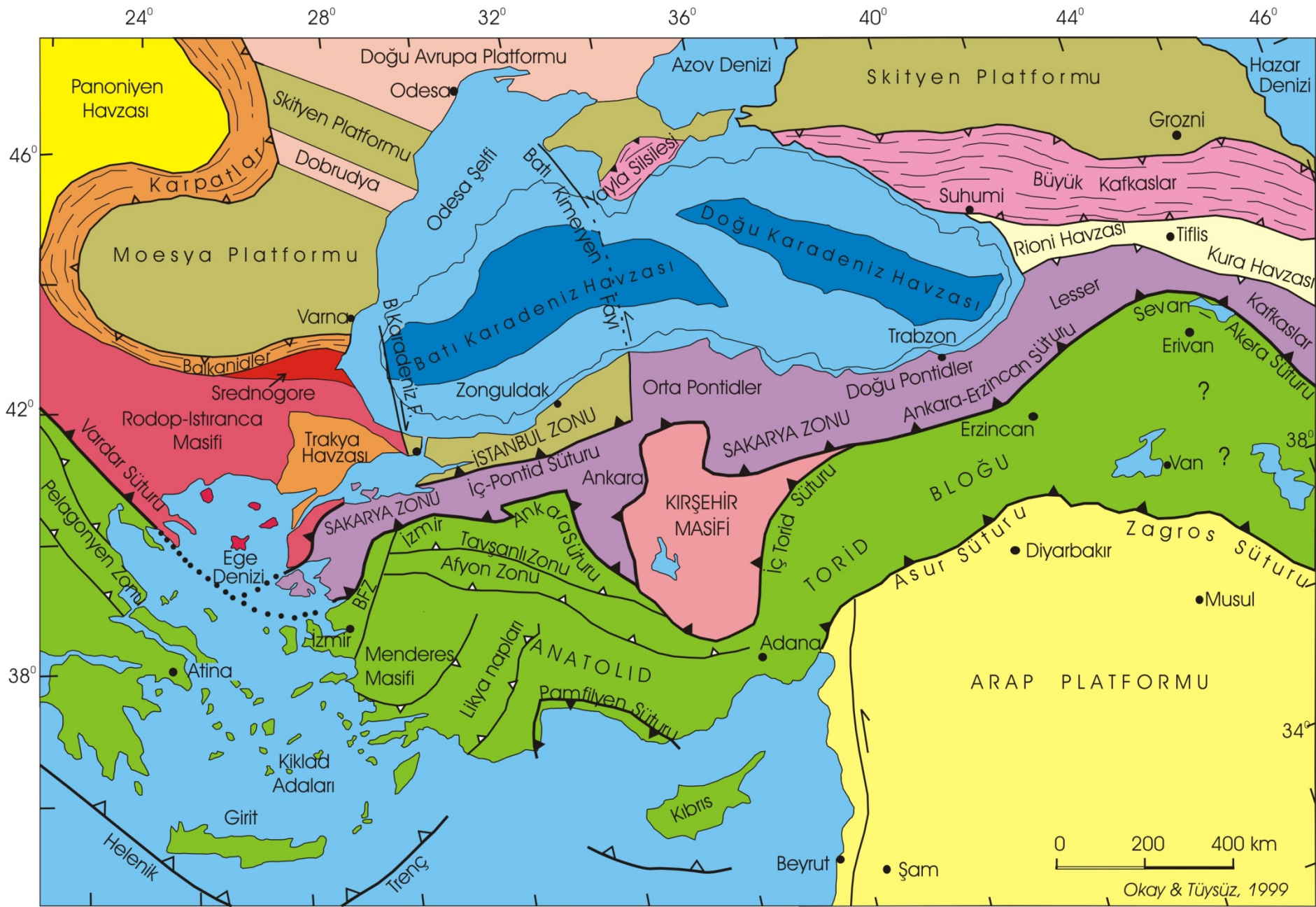
Veysel Işık

Ankara Üniversitesi
Jeoloji Mühendisliği Bölümü
Tektonik Araştırma Grubu

2016

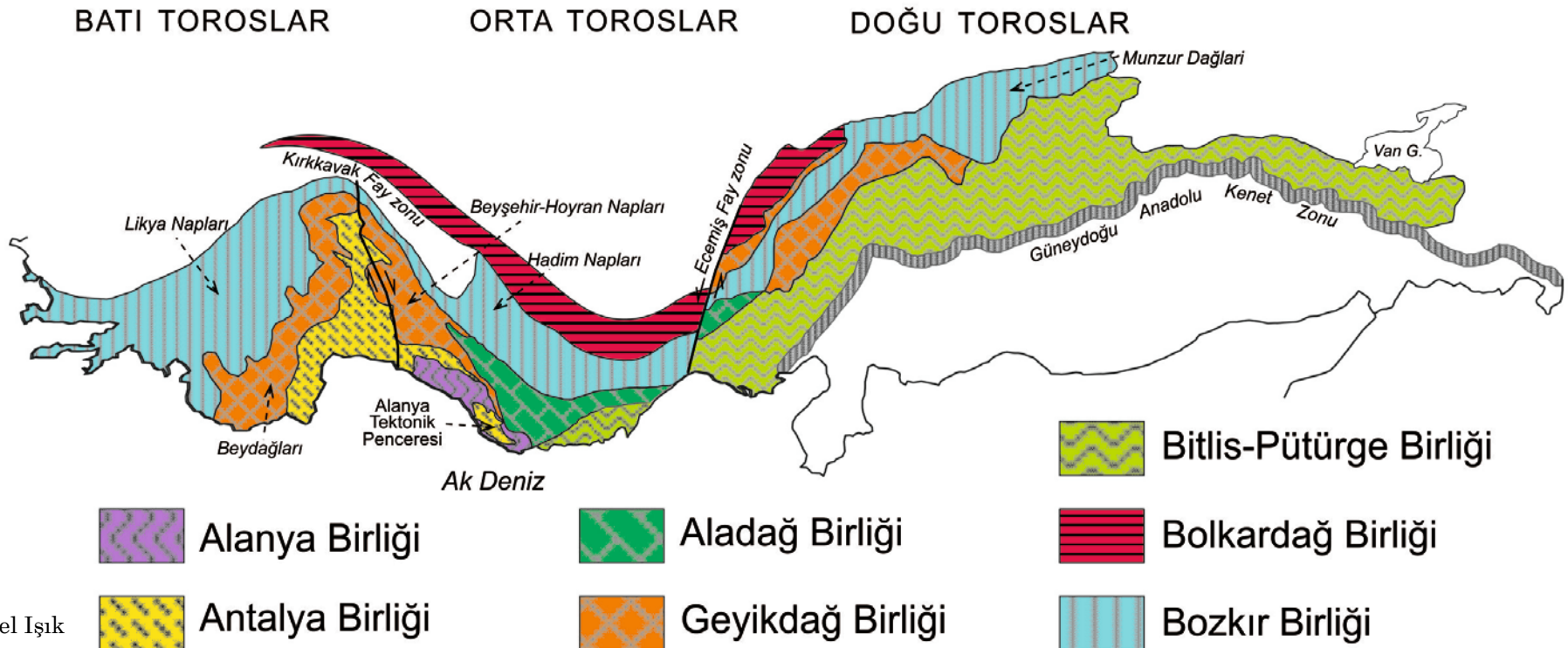

Veysel Işık
JEM 404 – Türkiye Jeolojisi

Toros Kuşağı coğrafik olarak üç bölüme ayrılır: 1) Batı Toroslar, 2) Orta Toroslar ve 3) Doğu Toroslar

Batı Toroslar Ege kıyılarından başlar ve Isparta bükümünde Kırkkavak Fay Zonuna kadar uzanır. Kırkkavak Fay Zonu ile Ecemiş Fay Zonu arası kesim Orta Toroslar olarak bilinir. Ecemiş Fay Zonundan daha doğu kesim ise Doğu Toroslar yer adlanır.

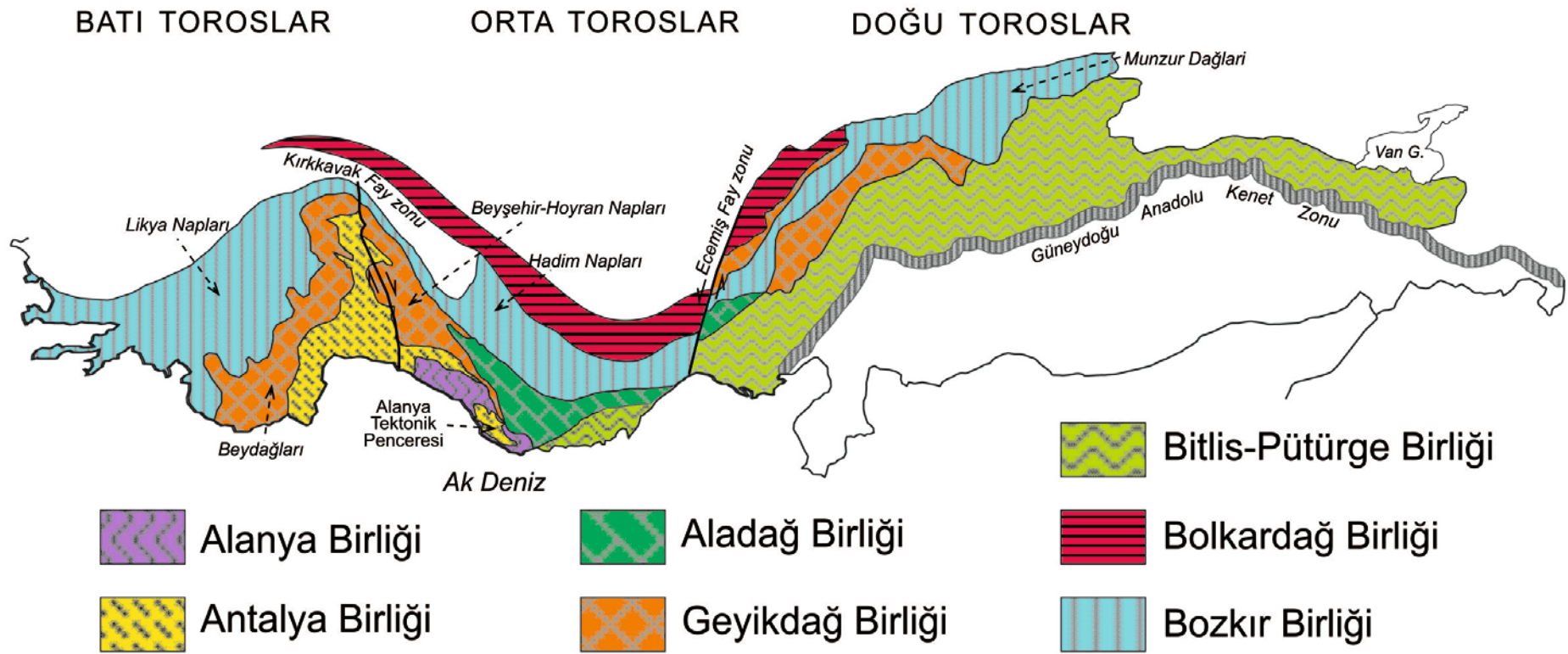
Toroslar'm bazı temel jeoloji özellikleri

Some geological aspects of the Taunts orogenic belt (Turkey) (1)

NECDET ÖZGÜL *Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü, Ankara*

ÖZ: Toroslar Kambriyen-Tersiyer aralığında çökelmiş kaya birimlerini kapsar. Kuşakta birbirlerinden değişik havza koşullarını yansıtan "birlikler" yer almaktadır. Yazar tarafından *Bolkar dağı Birliği, Aladağ Birliği, Geyik dağı Birliği, Alanya Birliği, Bozkır Birliği* ve *Antalya Birliği* olarak adlandırılmış olan bu birlikler stratigrafi ve metamorfizm özellikleri, kapsadıkları kaya birimleri ve günümüzdeki yapısal konumlarıyla birbirlerinden ayrılmaktadırlar. Birlikler birbirleriyle anormal dokanakh olarak kuşak boyunca yüzlerce kilometre yanal devamlılık gösterirler ve çoğunlukla birbirleri üzerinde allohton örtüler oluştururlar. Bolkar dağı, Aladağ, Geyik dağı ve Alanya birlikleri şelf türü karbonat ve kırıntılı kayaları kapsar. Bozkır ve Antalya birlikleri ise daha çok derin deniz çökellerini, ofiyolitleri ve bazik denizaltı volkanitlerini kapsar.

(1) A summary of the article follows the Turkish text.

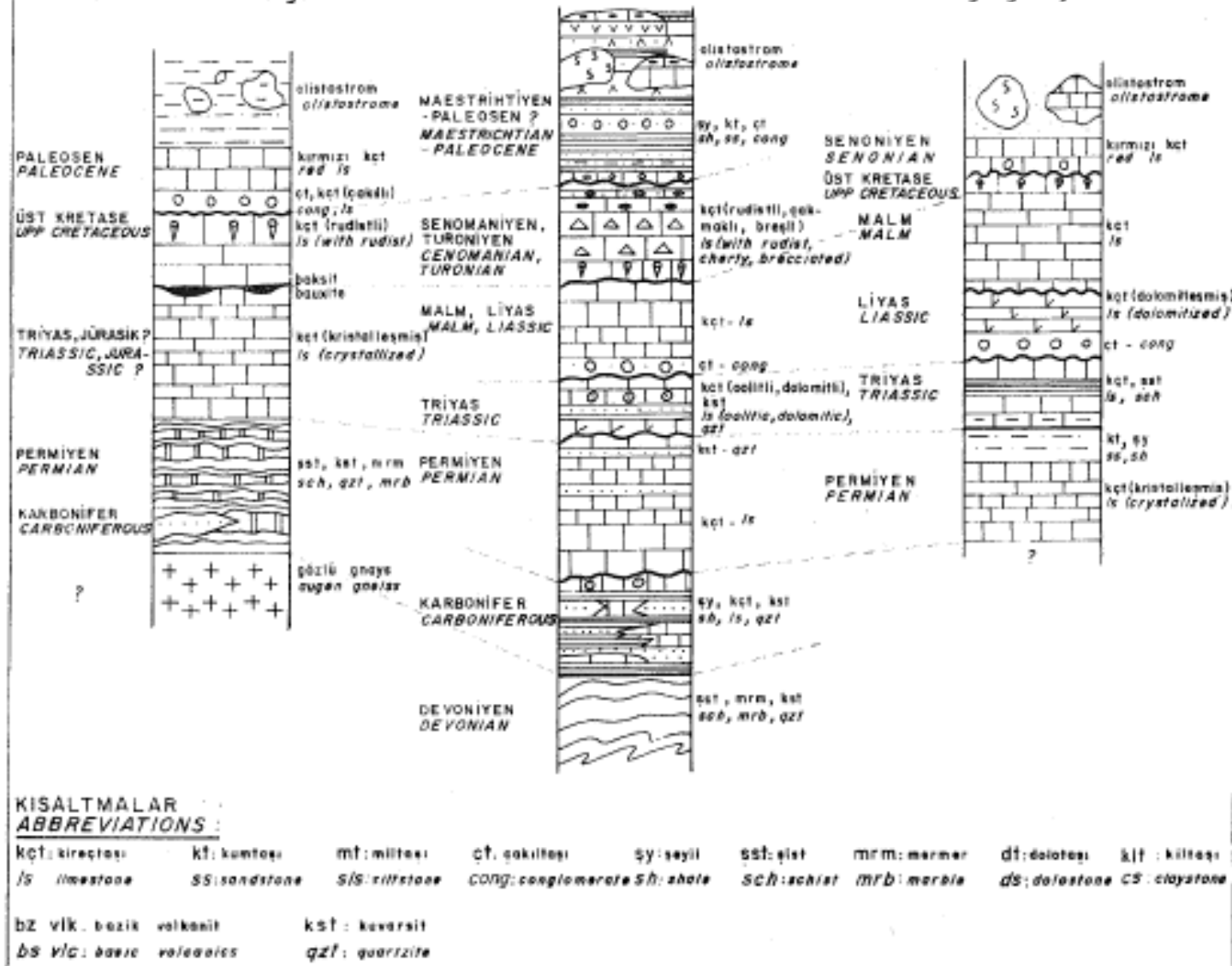

BOLKAR DAĞI BİRLİĞİ
BOLKAR DAĞI UNIT

Hadım bölgesi

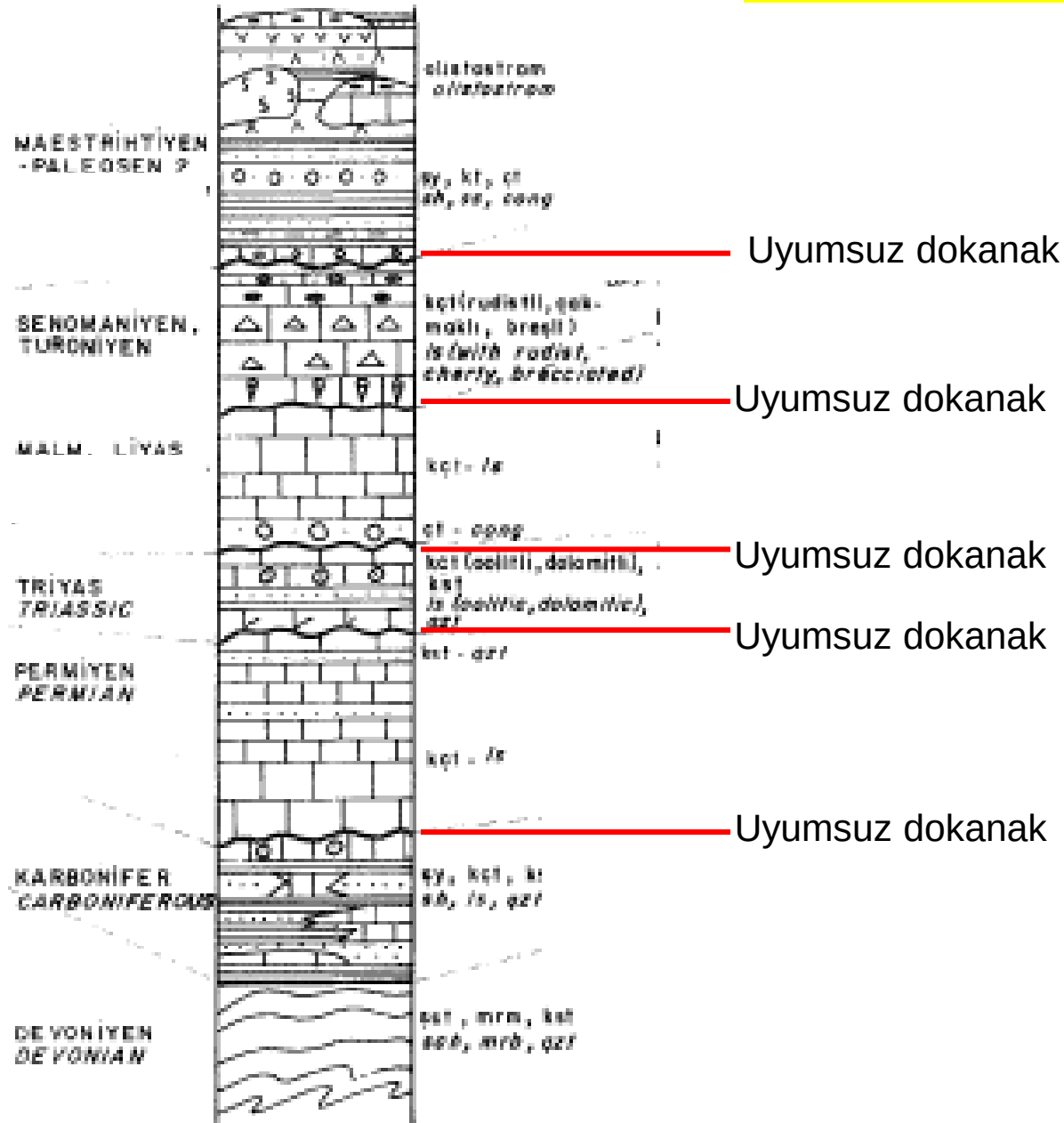
Milas - Tavas bölgesi

Bolkar dağı güneyi

Şekil 2: Bolkardağı Birliği'nin gematik stratigrafi kesitleri. Şekildeki "Milas-Tavas bölgesi" kesiti A. Boray (1975, sızdı görüşme) dan alınmıştır.

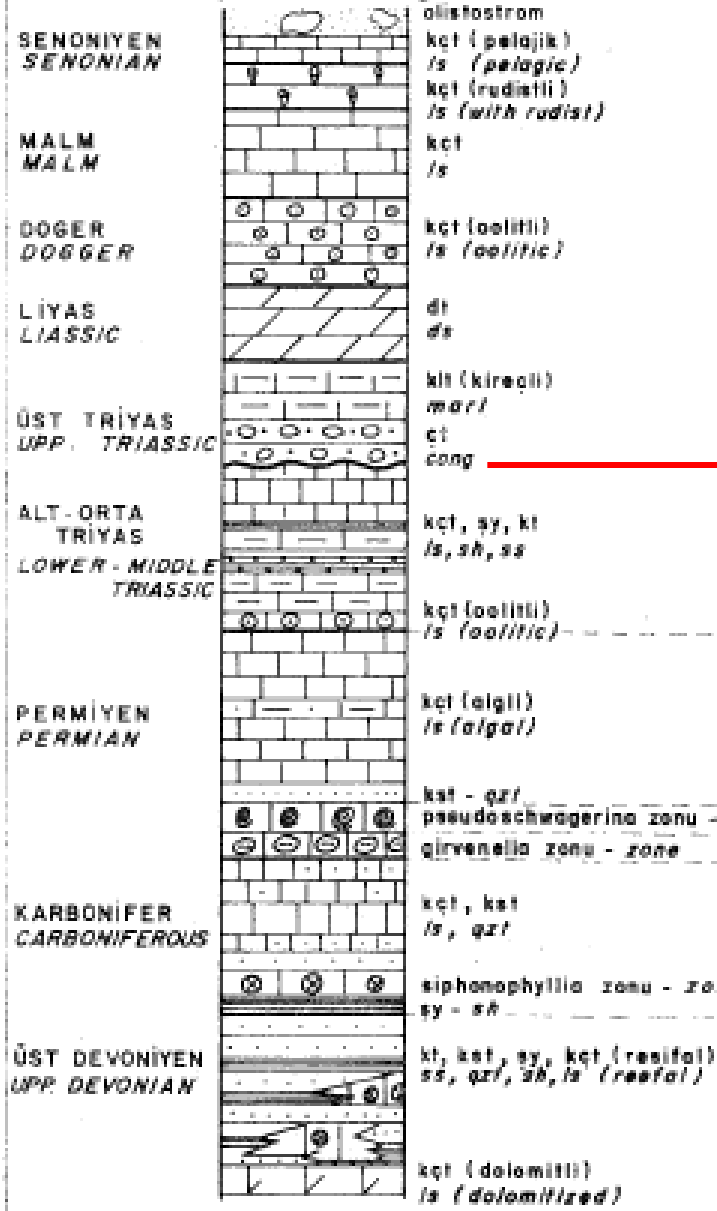
Özgül 1976

Aladağ Birliği

Hadım - Seydişehir bölgesi

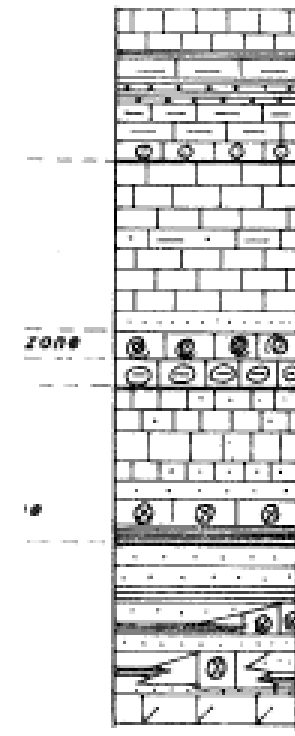
Hadım - Seydişehir region

Uyumsuz dokanak

Yahyalı bölgesi

Yahyalı region

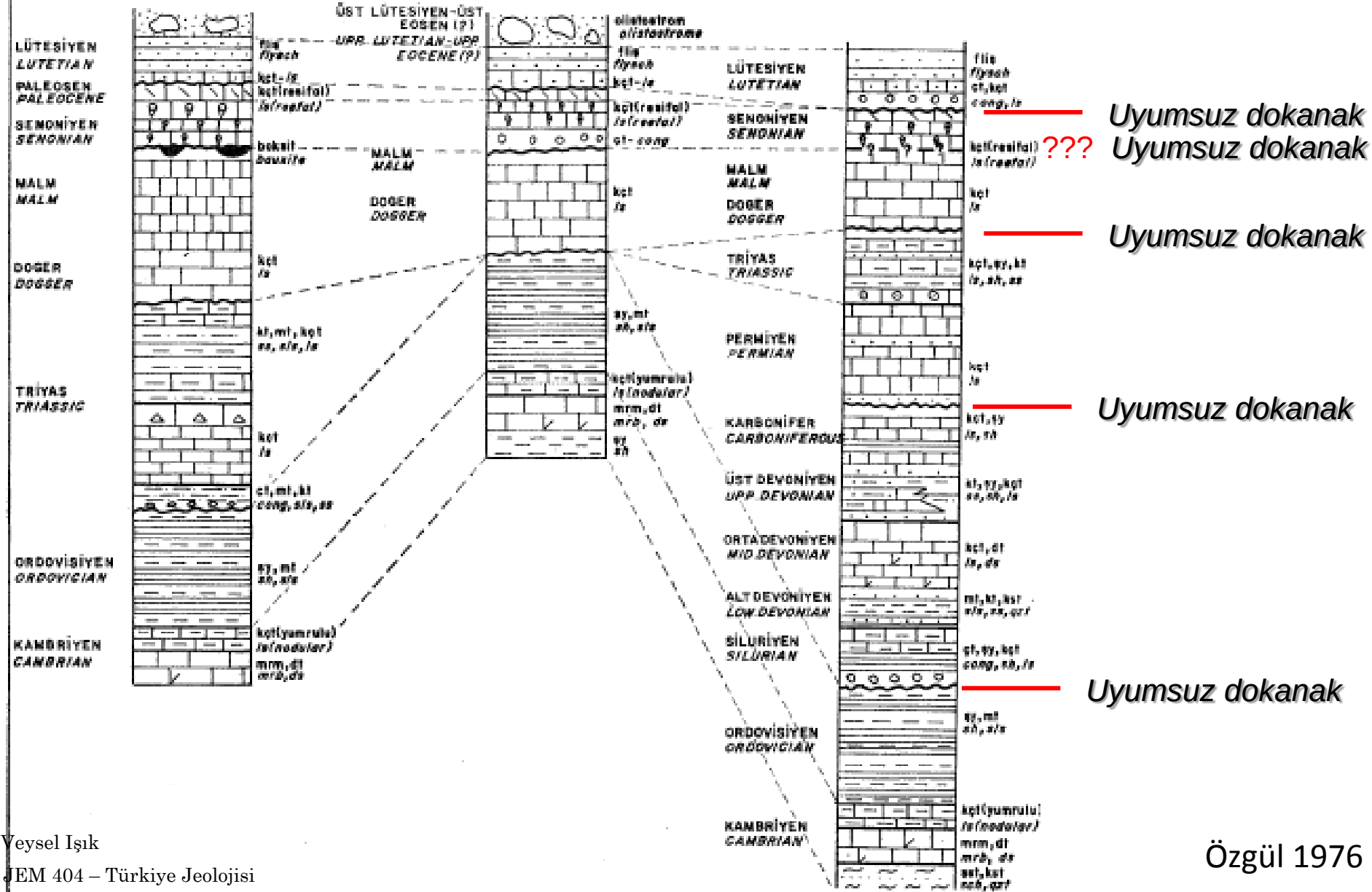
Özgül 1976

Geyik Dağı Birliği

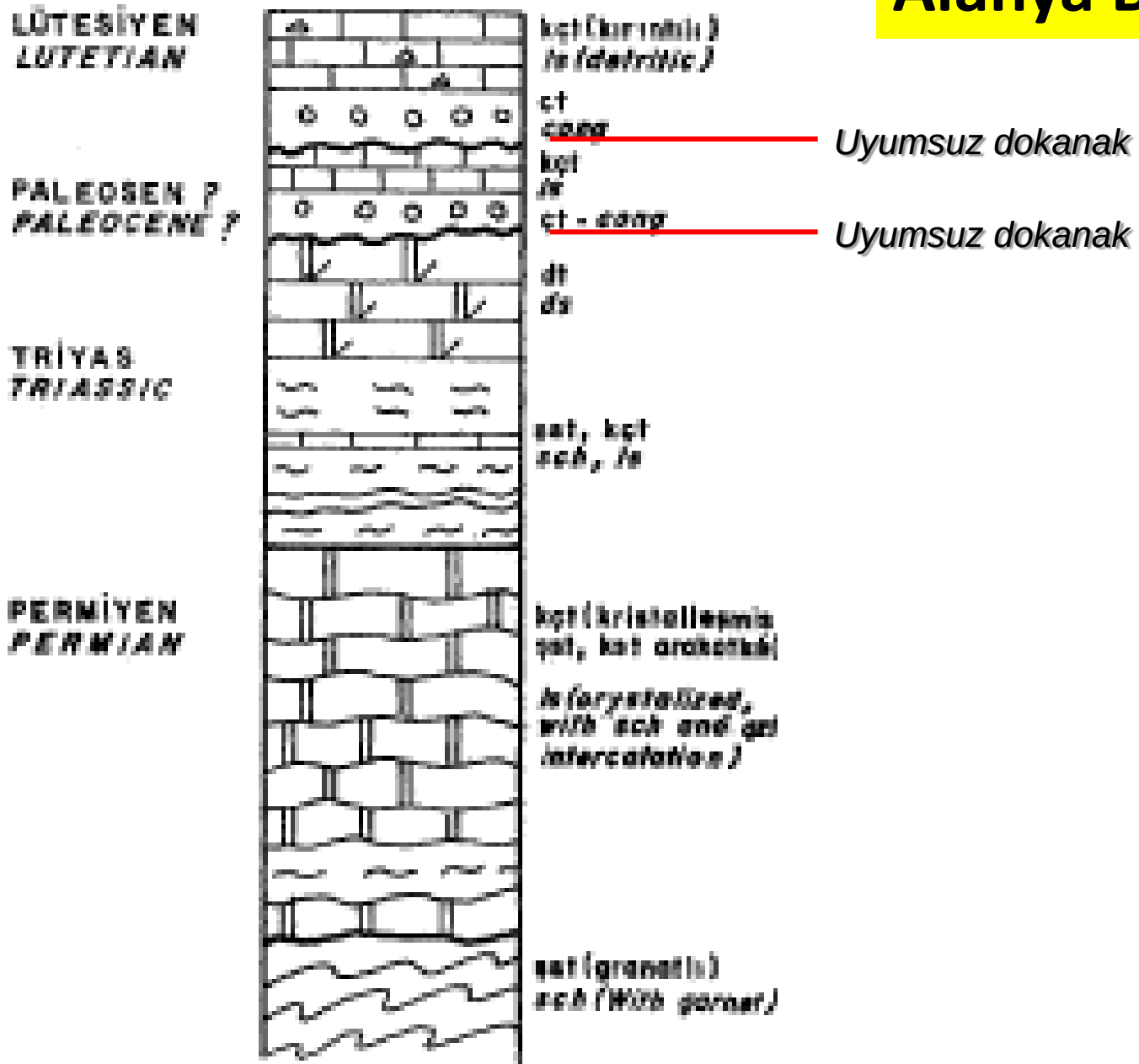
Seydişehir bölgesi
Seydişehir region

Hadım bölgesi
Hadım region

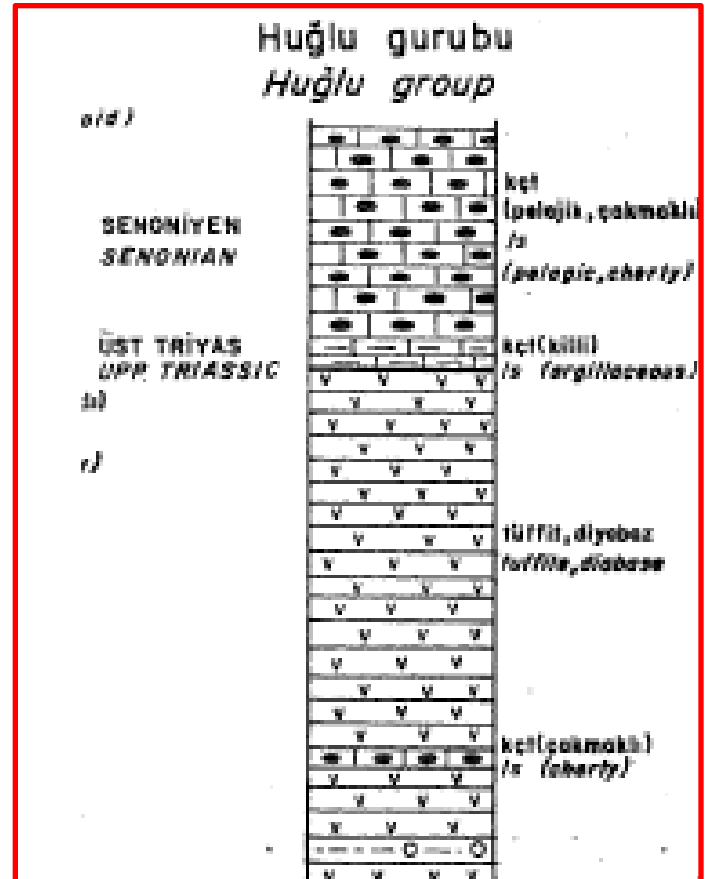
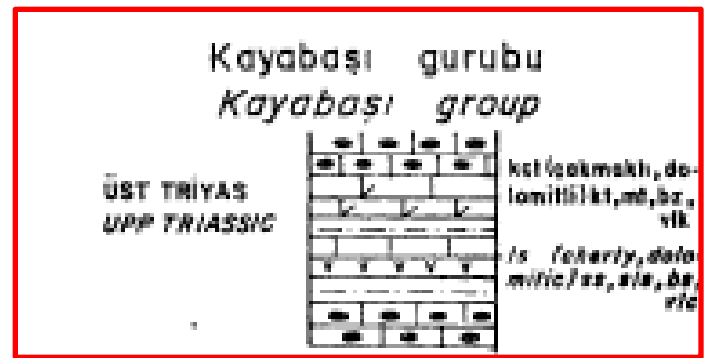
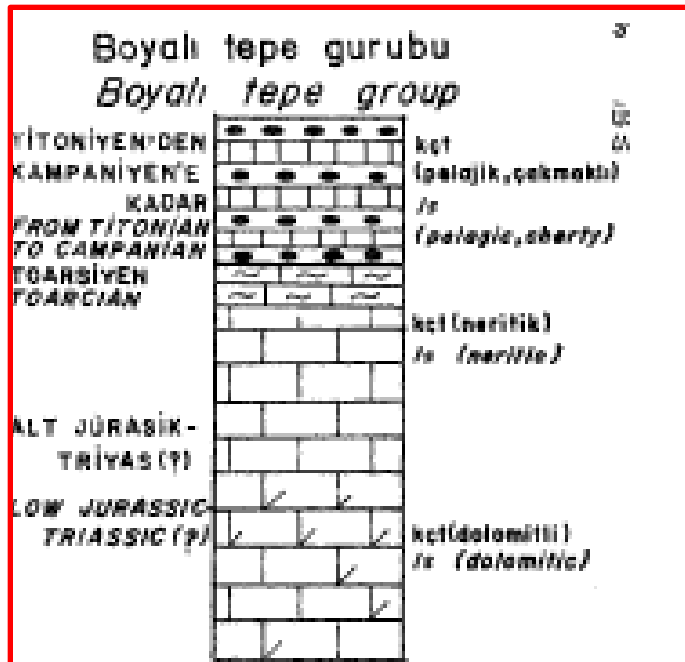
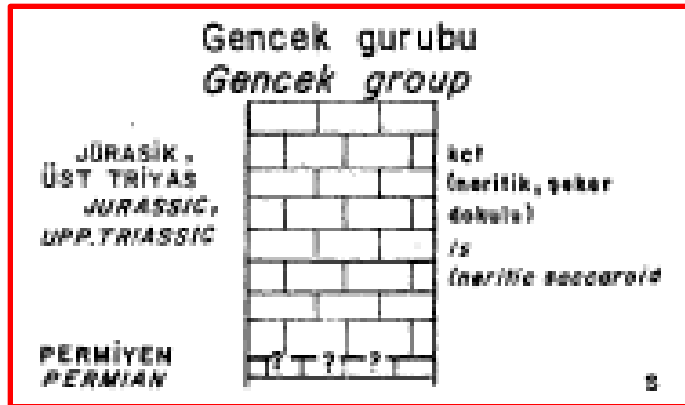
Tufanbeyli bölgesi
Tufanbeyli region

Özgül 1976

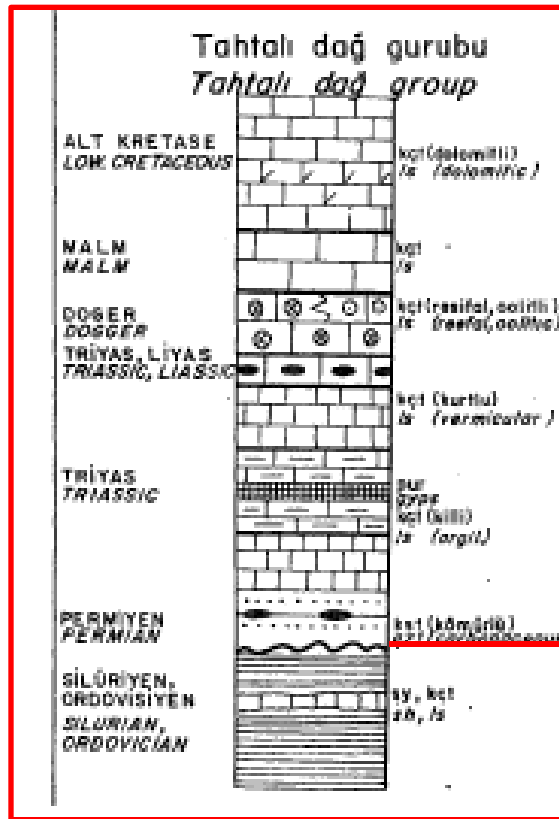
Bozkır Birliği

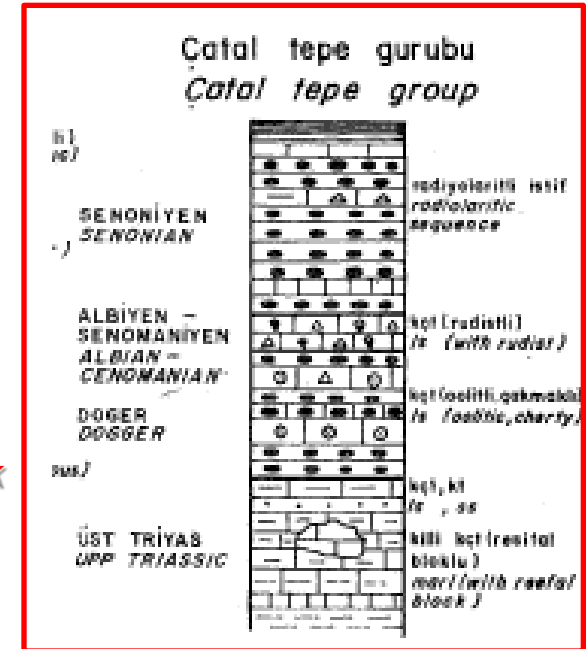
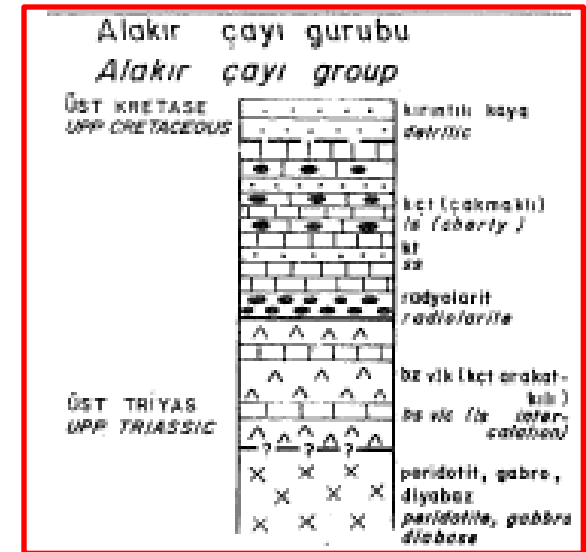
Şekil 6. Bozkır Birliği'nin gematik stratigrafi kesitleri. Şekil, birliğin Beyşehir-Bozkır dolaylarındaki yüzölçümlerine ait kesitleri kapsamaktadır (Brunn ve diğerleri, 1971; Özgül ve Arpat, 1973).

Özgül 1976

Antalya Birliği

Uyumsuz dokanak

Sekil 7: Antalya Birliği'nin şematik stratigrafi kesitleri. Kesitlerin çiziminde Brunn ve diğerkleri (1971)'den yararlanılmıştır.

Özgöl 1976

AN: Antalya Birliği

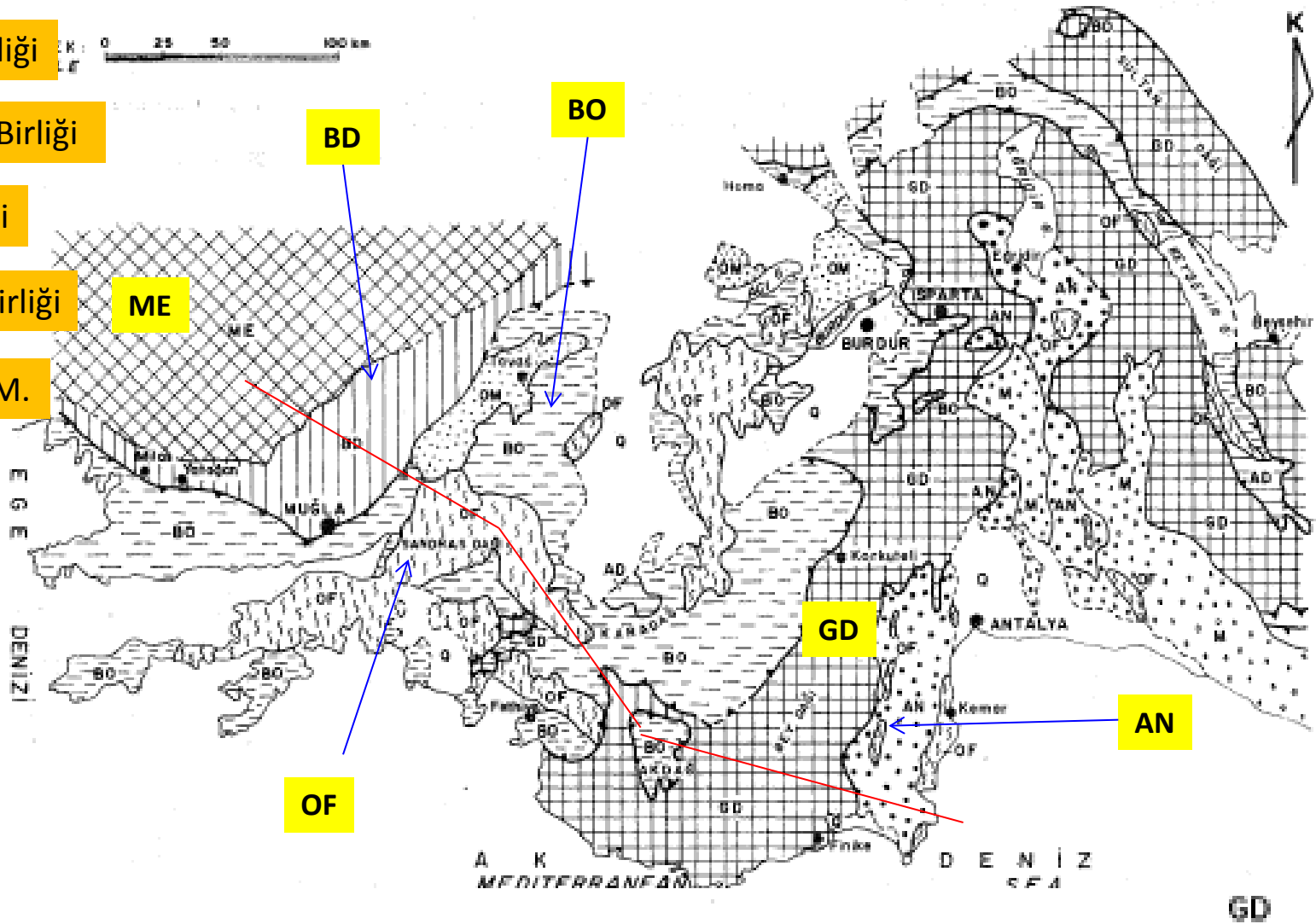
BD: Bolkar Dağ Birliği

BO: Bozkır Birliği

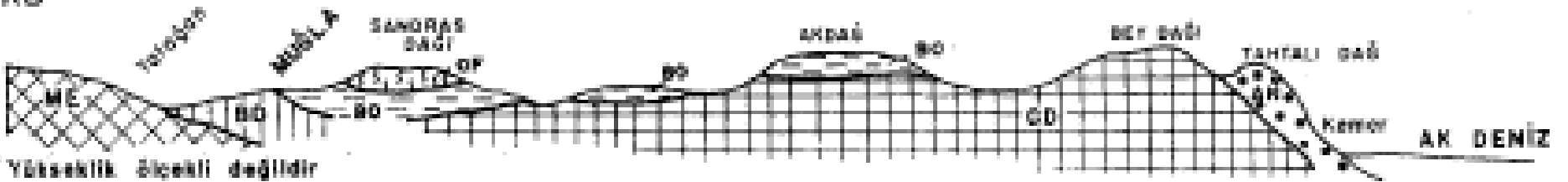
GD: Geyik Dağ Birliği

ME: Menderes M.

OF: Ofiyolit

KB

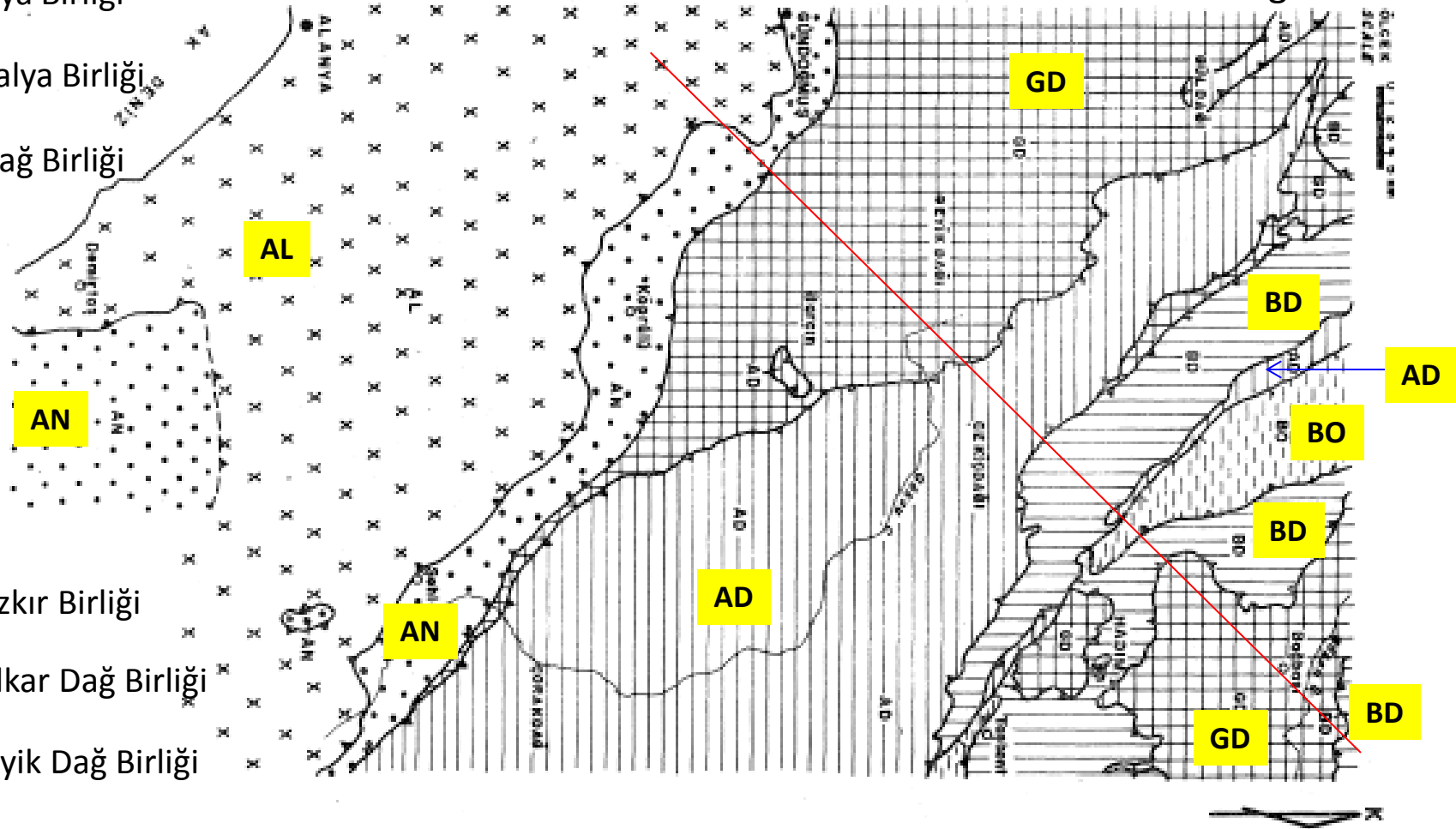

Yükselik ölçeği değildir
Height scale is not shown
Veysel Işık

AL: Alanya Birliği

AN: Antalya Birliği

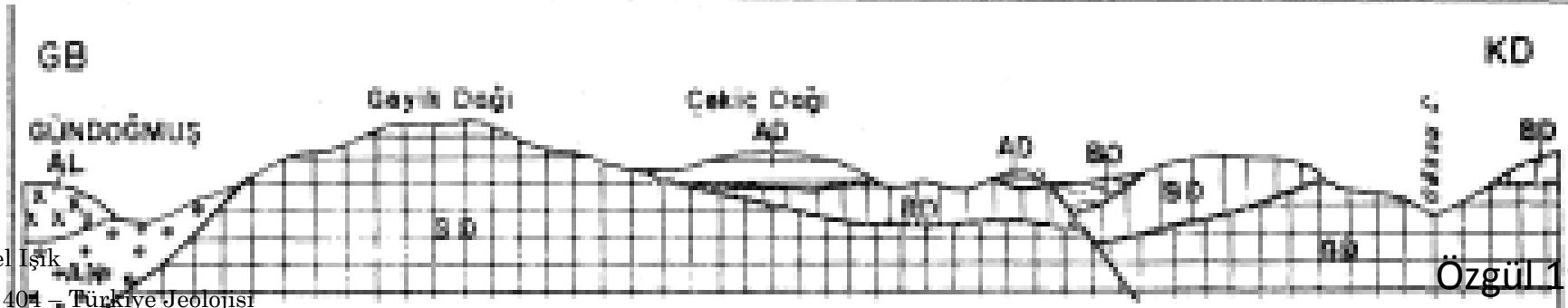
AD: Aladağ Birliği

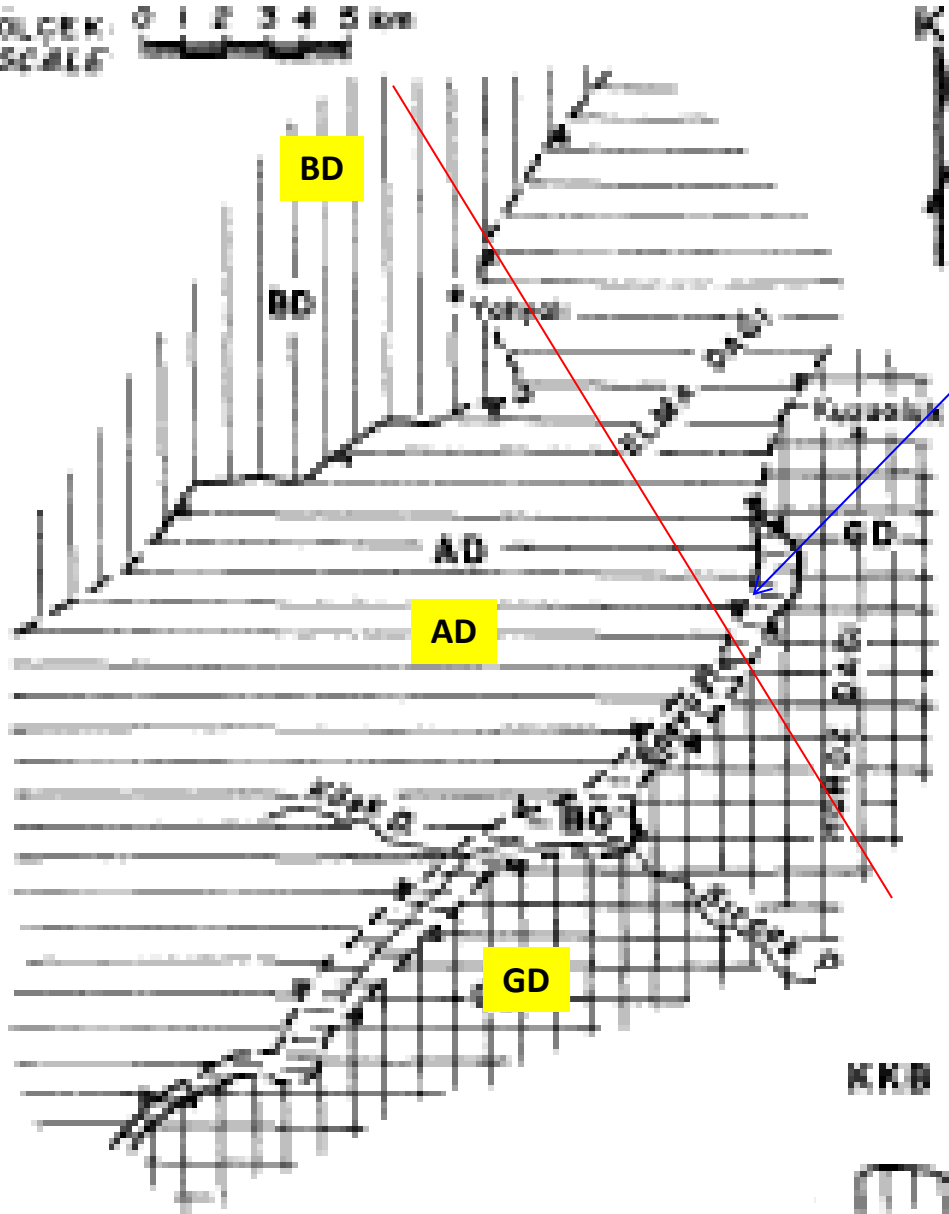
BO: Bozkır Birliği

BD: Bolkar Dağ Birliği

GD: Geyik Dağ Birliği

ÖLÇEK: 0 1 2 3 4 5 km
SCALE: 0 1 2 3 4 5 miles

BO

AD

GD

AD: Aladağ Birliği

BO: Bozkır Birliği

BD: Bolkar Dağ Birliği

GD: Geyik Dağ Birliği

KKB

Taşınan ölçekli değildir
Heights are not to scale

Özgül 1976

Table 1: Comparison for some characteristics of the unit

Birliğin Adı	Yaş Arahığı	Ortam ve/veya kayatürü özellikleri	Stratigrafi ilişkileri	Metamorfizma özellikleri	Yapısal konumu
Bolkar dağı Birliği	Devoniyen-Alt Tersiyer	- Sublitoral: Karbonat ve kırıntılı kayalar (Devoniyen-Üst Kretase) - Olistostrom: Kırıntılı kayalar ve bloklar (Maastrihtiyen-Paleosen) - Çakıltı (Liyas)	Çok sayıda uyumsuzluk (Permiyen, yer yer Alt Triyas, Liyas, Üst Jürasik, Üst Kretase, Maastrihtiyen tabanında)	Paleosen kayalarını da etkileyen yeşil gıst fasiyesinde metamorfizma göstermekte	Menderes ve olasılıkla Kirgehir mesifileri ile ilksel ilişkili ve onların üstünü oluşturmaktadır
Aladağ Birliği	Üst Devoniyen-Maastrihtiyen	- Sublitoral: Karbonat ve kırıntılı kayalar - Olistostrom: Kırıntılı kayalar ve bloklar (Maastrihtiyen-Paleosen) - Çakıltı (Üst Triyas) - Ayırtman fosilli klavuz tabakalar (Karbonifer-Alt Permiyen)	Üst Triyas yaşta olanlar dışında bütün kaya birimleri uyumlu	Metamorfizma göstermemekte	Geyik dağı ve Bolkar dağı birliklerinin üzerinde allokon konumlu
Geyik dağı Birliği	Kambriyen-Lütesiyen	- Sublitoral: Karbonat ve kırıntılı kayalar (Kambriyen-Paleosen) - Olistostrom: Kırıntılı kayalar ve bloklar (Lütesiyen) - Boksit (Maastrihtiyen tabanı)	Çok sayıda uyumsuzluk (Silüriyen, Permiyen, Liyas, yer yer Dogger, Maastrihtiyen, Lütesiyen kayalarının tabanında)	Metamorfizma göstermemekte	Diğer birliklerin tabanında yer almakta, onlara göre otokton konumlu; ancak, Sultan dağlarında olasılıkla Bolkar Dağı Birliği'nin üzerinde görülmektedir
Alanya Birliği	Permiyen, Triyas, Alt Tersiyer	- Sublitoral: Karbonat ve kırıntılı kayalar (Permiyen, Triyas, Alt Tersiyer) - Molas (Lütesiyen) - Boksit (Trijas?)	- Permiyen ile Triyas arasında uyumluluk - Paleosen, Eosen tabanında uyumsuzluk - Jürasik-Kretase eksikliği	Permiyen ve Triyas kayaları yeşil gıst fasiyesinde metamorfizma göstermekte	Antalya Birliği'nin üzerinde allokon konumlu
Bozkır Birliği	Permiyen-Üst Kretase	- Gravite tektoniğinin etkili olduğu ortam - Deniz altı volkanizması (Üst Triyas) - Pelaşik kireçtaşı ve radyolaritler (Üst Triyas, Jürasik, Kretase) - Ofiyolitler - Bolkar dağı Birliği'ne alt allokon kaya birimleri	Birbirinden bağımsız bloklar ve allokon kaya birimleri	Metamorfizma göstermemekte	Bolkar dağı, Aladağ ve Geyik dağı birliklerinin olistostromları üzerinde yer almakta
Antalya Birliği	Kambriyen-Üst Kretase	- Gravite tektoniğinin etkili olduğu ortam - Denizaltı volkanizması (Üst Triyas) - Pelaşik kireçtaşı, radyolaritler, bitkili kumtaşı (Üst Triyas, Senoniyen) - Ofiyolitler - Geyik dağı Birliği'ne alt allokon kaya birimleri	Birbirinden bağımsız bloklar ve allokon kaya birimleri	Metamorfizma göstermemekte	Geyik dağı Birliği'nin olistostromu üzerinde yer almakta